

TUBERKULINIZACJA ŚRÓDSKÓRNA U KUR Z ZASTOSOWANIEM PPD PTAKÓW I ALERGENÓW Z PRĄTKÓW ATYPOWYCH

Jan Szpakowski

Powiatowy Zakład Weterynarii w Sandomierzu
Kierownik: dr J. Szpakowski

Badano wpływ zakażeń prątkami atypowymi na powstawanie nieswoistych odczynów tuberkulinowych u kur.

Badania alergiczne przeprowadzono na kurach w 15 stadach, liczących łącznie 1129 sztuk, w tym 324 sztucznie zakażonych. Prątkami atypowymi zakażono 274 kury, a zjadliwym szczepem *M. avium* dalszych 50 kur. Pozostałe 805 kur tuberkulinizowano w terenie, używając tuberkuliny PPD ptaków oraz alergenów typu PPD z prątków atypowych. Jako materiału do zakażeń użyto prątków fotochromogennych — szczep P 8, skotochromogennych — szczepy K 39 i JB 601, niechromogennych — szczep P 48 i prątków szybko rosnących — szczepy *M. phlei* i *M. smegmatis*. Nadto do zakażeń użyto zjadliwego szczepu *M. avium* Nr 835. Zakażeń dokonywano wprowadzając prątki domięśniowo w dawce 2 mg/kg żywej wagi.

W określonych odstępach czasu drób poddawano śródskórnej tuberkulinizacji porównawczej, używając tuberkuliny PPD ptaków oraz homologicznych alergenów otrzymanych ze szczepów P 8, K 39, JB 601, P 48, *M. phlei* i *M. smegmatis*. We wszystkich używanych do badań alergenach ustalono koncentrację białka tuberkulinowego, odpowiadającą ilości białka w tuberkulinie PPD ptaków. Kury, które w czasie badań padły — sekcjonowano oraz poddawano badaniom bakteriologicznym, a w uzasadnionych przypadkach — badaniom histopatologicznym.

U kur zakażonych domięśniowo prątkami fotochromogennymi, skotochromogennymi i niechromogennymi obserwowano silne reakcje po zakażeniu w odróżnieniu od reakcji kur zakażonych prątkami szybko rosnącymi. U kur zakażonych domięśniowo prątkami atypowymi obserwowano bardzo wysoki odsetek reagujących na tuberkulinę PPD ptaków i homologiczne alergeny. Największą odczynowość na tuberkulinę PPD ptaków, jak też na homologiczne alergeny, wykazywały kury zakażone prątkami fotochromogennymi, skotochromogennymi i niechromogennymi, najmniejszą zaś kury zakażone prątkami szybko rosnącymi. Stwierdzono, że szcze-

py prątków fotochromogennych, skotochromogennych i niechromogennych uczuły organizmy kur na tuberkulinę PPD ptaków przez okres 22 do 26 tygodni, zaś szczepy prątków szybko rosnących przez okres 8—12 tygodni po zakażeniu, w zależności od użytego do zakażeń szczepu. Tuberkulinizując porównawczo przy użyciu tuberkuliny PPD ptaków oraz sęsyntyn z prątków atypowych, kury uprzednio zakażone domięśniowo prątkami fotochromogennymi, skotochromogennymi i niechromogennymi, obserwowano powstawanie odczynów natury ogólnej, czego nie obserwowano u kur zakażonych prątkami szybko rosnącymi. Na alergeny z prątków atypowych reagowała większa ilość kur zjadliwym szczepem *M. avium* niż zakażonych prątkami atypowymi. Odczynowość na alergeny z prątków atypowych utrzymywała się dłużej u kur zakażonych *M. avium* niż u kur zakażonych prątkami atypowymi. Szczep *M. avium* posiadał więc silniejsze własności alergizujące niż prątki atypowe.

U wszystkich kur zakażonych *M. avium*, dodatnie odczyny na tuberkulinę ptaków wystąpiły tylko w czwartym tygodniu po zakażeniu. W następnych tygodniach stwierdzono znaczny odsetek kur nie reagujących (alergia ujemna).

Przeprowadzone badania alergiczne w terenie wykazały 7,3% kur reagujących na tuberkulinę PPD ptaków oraz 9,32% odczynów dodatnich na alergeny z prątków atypowych.

W wyniku przeprowadzonych tuberkulinizacji porównawczych u kur w warunkach naturalnych i sztucznie zakażonych szczepami prątków atypowych lub zjadliwym szczepem *M. avium*, zawsze stwierdzano największy procent kur reagujących równocześnie na tuberkulinę PPD ptaków i alergen z prątków atypowych. Jest to niewątpliwie wynikiem uczulenia, w mniejszym lub większym stopniu, organizmów kur na tuberkulinę PPD ptaków przez określone szczepy prątków atypowych, lub odwrotnie — przez zjadliwy szczep *M. avium* na alergeny z różnych szczepów prątków atypowych.

Uzyskane wyniki potwierdzają fakt bliskiego pokrewieństwa antygenowego między prątkami gruźlicy ptasiej a prątkami atypowymi i zwracają uwagę na możliwość wystąpienia dodatnich odczynów tuberkulinowych na skutek zakażenia prątkami atypowymi.

J. Szpakowski

INTRADERMAL TUBERCULINIZATION IN HENS BY THE APPLICATION OF BIRD TUBERCULIN PPD AND ALLERGEN FROM ATYPICAL BACILLI

Summary

There were used 1129 hens for examination including 274 birds, which were infected intramuscularly by the five grafts of atypical bacilli, belonging to four groups according with classification of Timpe and Runyon, and 50 hens were in-

---

fect by the virulent graft. *M. avium*. The allergic examinations were done in different lapses of time by the application of bird tuberculin PPD, and allergen prepared on the grafts of atypical bacilli which are used for artificial infection. The results of examinations corroborate the fact of subsistence of the close antigenic relation between the bacilli of bird tuberculosis and atypical bacilli and call the attention to possibilities of being positive tuberculinic reactions in hens caused by the infection of atypical bacilli.